

Opis przedmiotu zamówienia (OPZ)

Przedmiotem zamówienia jest wykonanie ekspertyz zawierających badania i charakterystykę stanu ochrony przedmiotów ochrony gatunków wynikających z planu zadań ochronnych (PZO) oraz koniecznych z punktu widzenia ochrony przyrody dla przedmiotów ochrony obszarów ptasich Natura 2000. Ekspertyzy są wykonywane w ramach projektu pn. „Aktualizacja planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 wraz z prowadzeniem monitoringów (PZO)”, współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności w ramach I priorytetu Programu Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027”, dla obszaru specjalnej ochrony Natura 2000 (OSO) **Dolina Dolnej Odry PLB320003**

Część zamówienia*	Obszar Natura 2000	Powierzchnia obszaru	Przedmiot ochrony	Zakres badań**
1	Dolina Dolnej Odry PLB320003	61 605,38 ha	<p>Populacja lęgowa: A215 <i>Bubo bubo</i> puchacz, A075 <i>Haliaeetus albicilla</i> bielik,</p> <p>Populacja zimująca: A053 <i>Anas platyrhynchos</i> krzyżówka, A041 <i>Anser albifrons</i> gęś białoczelna, A043 <i>Anser anser</i> gęgawa, A039 <i>Anser fabalis</i> gęś zbożowa (+ <i>Anser serrirostris</i> gęś tundrowa¹), A059 <i>Aythya ferina</i> głowienka, A061 <i>Aythya fuligula</i> czernica, A062 <i>Aythya marila</i> ogorzałka, A067 <i>Bucephala clangula</i> gągoł, A038 <i>Cygnus cygnus</i> łabędź krzykliwy, A036 <i>Cygnus olor</i> łabędź niemy, A027 <i>Egretta alba</i> czapla biała, A125 <i>Fulica atra</i> łyska, A075 <i>Haliaeetus albicilla</i> bielik, A068 <i>Mergus albellus</i> bielaczek, A070 <i>Mergus merganser</i> nurogęś, A017 <i>Phalacrocorax carbo</i> kormoran</p>	Na całym obszarze monitoring liczebności populacji gatunków ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 (par lęgowych) i miejsc bytowania (w tym rewirów lęgowych i żerowisk) oraz ocena stanu ochrony i zachowania populacji tych gatunków i ich siedlisk, w oparciu o stosowane w naukach przyrodniczych metody badawcze***

¹⁾ Z uwagi podział w 2018 r. gatunku gęś zbożowa *Anser fabalis* na dwa odrębne: gęś zbożową *Anser fabalis* i gęś tundrową *Anser serrirostris* (wcześniej uznawane za podgatunki *Anser fabalis*), notowane będą liczebności zgrupowań obu gatunków łącznie, z określeniem procentowego udziału tych dwóch gatunków w obserwowanych stadach.

			<p>Populacja przelotna: A054 <i>Anas acuta</i> rożeniec, A052 <i>Anas crecca</i> cyraneczka, A050 <i>Anas penelope</i> świstun, A053 <i>Anas platyrhynchos</i> krzyżówka, A051 <i>Anas strepera</i> krakwa, A041 <i>Anser albifrons</i> gęś białoczelna, A043 <i>Anser anser</i> gęgawa, A039 <i>Anser fabalis</i> gęś zbożowa(+ <i>Anser serrirostris</i> gęś tundrowa¹⁾, A059 <i>Aythya ferina</i> głowienka, A061 <i>Aythya fuligula</i> czernica, A062 <i>Aythya marila</i> ogorzałka, A067 <i>Bucephala clangula</i> gagoł, A030 <i>Ciconia nigra</i> bocian czarny, A038 <i>Cygnus cygnus</i> łabędź krzykliwy, A036 <i>Cygnus olor</i> łabędź niemy, A027 <i>Egretta alba</i> czapla biała, A125 <i>Fulica atra</i> łyska, A127 <i>Grus grus</i> żuraw, A075 <i>Haliaeetus albicilla</i> bielik, A177 <i>Larus minutus</i> mewa mała, A068 <i>Mergellus albellus</i> bielaczek, A070 <i>Mergus merganser</i> nurogęś, A017 <i>Phalacrocorax carbo</i> kormoran A151 <i>Calidris pugnax</i> batalion, A166 <i>Tringa glareola</i> łączak, A142 <i>Vanellus vanellus</i> czajka</p>	
--	--	--	--	--

**W ramach eliminacji zagrożeń zewnętrznych, analizą i ewentualnymi ustaleniami oraz działaniami, należy objąć również tereny przyległe do granic obszaru, które warunkują utrzymanie/przywrócenie właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony w obszarze.

***Wykonawca zobowiązany jest wykonać monitoring przyrodniczy i rozpoznanie terenowe dla wskazanych gatunków w terminach i metodami opartymi na metodykach GIOŚ i powszechnie obowiązujących metodach badawczych stosowanych w naukach biologicznych/przyrodniczych, tak by monitoring i rozpoznanie przyrodnicze w jak największym stopniu oddawało rzeczywisty stan gatunków, ich siedlisk oraz ich ochrony. Modyfikacja powszechnie stosowanych metodyk GIOŚ i innych metodologii badawczych dających rzeczywistą charakterystykę stanu przedmiotów ochrony jest możliwa jedynie w uzasadnionych przypadkach – w przypadku konieczności wprowadzenia zmian (np. z uwagi na przesunięcie okresu lęgowego spowodowanego warunkami pogodowymi, klimatycznymi) wykonawca jest zobowiązany do przedstawienia wyjaśnień. Modyfikacja musi zostać zaakceptowana przez Zamawiającego.

W przypadku ornitofauny badania prowadzone w tych samych punktach co PMŚ powinny je uwzględniać i zostać

rozszerzone o własne obserwacje pozwalające na ocenę stanu ochrony populacji gatunków i ich siedlisk.

UWAGA: w przypadku gatunków strefowych oraz terenów objętych ochroną rezerwatową ekspert jest zobowiązany do uzyskania wymaganych zezwoleń na wykonanie badań w strefach ochronnych/rezerwatach przyrody, jeżeli takowych nie posiada.

Wspólny słownik zamówień (CPV):

90720000-0 Ochrona środowiska

90712400-5 Usługi planowania strategii zarządzania zasobami naturalnymi lub ich ochrony

I. Ekspertyzy przyrodnicze na potrzeby wykonania monitoringu przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000,

należy sporządzić na podstawie:

1. wyników badań terenowych przeprowadzonych przez Wykonawcę w ramach realizacji zamówienia;
2. w oparciu o metodyki opracowane przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ) i inne powszechnie obowiązujące w naukach przyrodniczych metody badawcze;
3. dostępnych danych dotyczących terenu badań, w tym w szczególności dokumentacji planów zadań ochronnych*, materiałów pozyskanych w ramach uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony, wyników pozyskanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska (jeśli dany teren był nimi objęty), wyników prac badawczych;
4. Standardu wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia danych o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych. Wersja 2022.1.;

**W przypadku zmiany ww. aktów prawnych w trakcie realizacji zamówienia Wykonawca uwzględni te zmiany w wersji ostatecznej dokumentacji.*

II. Sposób opracowania przedmiotu zamówienia – wymagania minimalne

A. WERSJA ELEKTRONICZNA

Wykonawca dostarczy dwa egzemplarze wersji elektronicznej zapisane na nośniku cyfrowym. Wszystkie pliki w wersji elektronicznej powinny znajdować się w folderze zbiorczym zawierającym nazwę obszaru Natura 2000 oraz kody i nazwy badanych przedmiotów ochrony zgodnie z przedmiotem zamówienia. Wszystkie foldery/podfoldery/pliki powinny posiadać nazwy odzwierciedlające ich zawartość. Nazwy plików/folderów/podfolderów powinny być opisane w sposób umożliwiający identyfikację co zawierają. Pliki powinny znajdować się w odpowiednich **podfolderach obligatoryjnych**:

- **GPX** – zawierający oryginalne (nieprzetworzone) **pliki w formacie .gpx** zarejestrowane na przenośnym urządzeniu GPS przedstawiające przebieg każdej przeprowadzonej kontroli terenowej (sporządzone ślady GPS). Jako przebieg kontroli należy rozumieć: miejsce wykonania kontroli oraz czas, w jakim wykonana została kontrola, od jej początku do końca. Częstotliwość rejestracji współrzędnych punktów (interwał) musi być ustawiony co najmniej raz na minutę (1/min) w ustawieniach urządzenia. W przypadku, gdy kontrolę wykonuje więcej niż jedna osoba, każda z nich rejestruje swój ślad GPS z kontroli, za pomocą osobnego urządzenia GPS. Pliki .gpx muszą zawierać zapis współrzędnych punktów trasy jaką podczas kontroli przebył obserwator wraz z rejestracją daty i czasu, w jakim wykonano badania.

Zapis nazwy pliku .gpx:

GPX_nr000_00.00.2020

gdzie: nr000 – oznacza kolejny numer pliku

00.00.2020 – oznacza datę wykonania kontroli (dd/mm/rrrr)

- **MAPY** – zawierający dane o charakterze przestrzennym - cyfrowe mapy tematyczne wyników prac, rozmieszczenia stwierdzonych gatunków i ich siedlisk, a także powierzchni lub punktów monitoringowych, także w przypadku gdy przedmioty ochrony nie były stwierdzone.

Cyfrowe mapy tematyczne powinny być sporządzone na podkładach rastrowych (ortofotomapa lub mapa topograficzna) z wykorzystaniem wektorowej mapy ewidencyjnej i zawierać informacje o stanowiskach gatunków i ich siedliskach, wyznaczonych powierzchniach/transektach do prowadzenia badań monitoringowych, obszarach predysponowanych do wyłączenia lub włączenia w granicę obszaru Natura 2000.

Minimalne wymagania parametrów mapy:

- czytelna skala mapy z widoczną granicą obszaru (w przypadku większych obszarów w podziale arkuszowym zapewniającym czytelność treści mapy), skala umieszczona na mapie;
 - kolor (RGB 24bit), zastosowane do oznaczeń kolory muszą być wyraźne by zachować czytelność mapy;
 - pod mapą należy zamieścić legendę;
 - skalibrowany do układu współrzędnych PL-1992 (EPSG:2180), zapisany w pliku TIFF;
 - zasięgi siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków zaznaczone w formie poligonu (w przypadku powierzchni poniżej 25 m² ha dopuszcza się przedstawienie punktowe);
 - do etykietowania gatunków na mapach należy zastosować kod zgodny z symboliką gatunków ujętych w Standardzie danych GIS (Wersja 2022.1).
- **WARSTWY** – zawierający dane o charakterze przestrzennym, będące wynikiem prac badań monitoringowych w tym inwentaryzacji - cyfrowe warstwy wektorowe, używane w systemach informacji przestrzennej (GIS) obligatoryjnie w formacie ESRI Shapefile (.shp, .shx, .dbf, .prjw strukturze paczki danych przestrzennych skompresowanej w .zip, ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków i ich siedlisk, a także transekty badawcze/powierzchnie zinwentaryzowanych gatunków i ich siedlisk, punkty monitoringowe, także w przypadku gdy przedmioty ochrony nie były stwierdzone. Warstwy wektorowe ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków i ich siedlisk (oddzielnie dla gatunku i dla jego siedliska), a także powierzchnie transekty badawcze/powierzchnie zinwentaryzowanych gatunków i siedlisk przyrodniczych i punkty monitoringowe z uwzględnieniem stanowisk PMŚ (jeśli są wyznaczone), także w przypadku gdy przedmioty ochrony nie były stwierdzone.
Powierzchnie płatów siedlisk gatunków powinny być dociągnięte do rzeczywistych zasięgów występowania siedliska i przedstawiać jego właściwą powierzchnię w terenie. Siedliska nie mogą być zaznaczane jako zlokalizowane na urządzeniach infrastruktury budowlanej czy w miejscu ich nierzeczywistego występowania np. siedliska na drogach szybkiego ruchu. Warstwy z siedliskami gatunków muszą uwzględniać podział z uwagi na funkcję siedliska (lęgowe, żerowiskowe, noclegowiska etc.).
Tabela atrybutów musi być zgodna ze Standardem wektorowych danych przestrzennych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na potrzeby gromadzenia danych o rozmieszczeniu chronionych gatunków, ich siedlisk oraz siedlisk przyrodniczych. Wersja 2022.1.

Do tabel atrybutów dla warstw wektorowych zgodnych z SDGIS 2022.1 GDOŚ należy dodać:

- kod GUID
- identyfikator stanowiska
- imię i nazwisko obserwatora
- łączna ocena stanu ochrony (FV, U1, U2 lub XX)
- powierzchnia siedliska
- inne informacje

Informacje przestrzenne muszą posiadać tzw. metadane zgodne z dyrektywą INSPIRE.

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Dane przestrzenne dotyczące obszarowych form ochrony przyrody dostępne są pod adresem internetowym: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>. Ponadto warstwa shapefile z granicami obszaru Natura 2000 dostępna jest pod adresem <https://www.gov.pl/web/gdos/dostep-do-danych-geoprzestrzennych>

- **KARTY (w tym karty zerowe – jeśli będą wypełniane)** – zawierający ponumerowane karty prac terenowych w formacie .docx i/lub excel, np. „Karta nr 1- A229 – stanowisko nr 2 Gowienica”. Obligatoryjne jest wypełnienie wszystkich rubryk wskazanych we wzorze karty. W rubryce dot. dokumentacji fotograficznej, należy załączyć wykonaną dokumentację fotograficzną. Obligatoryjna jest przynajmniej jedna czytelna fotografia dla każdego stanowiska badawczego przedstawiająca widok ogólny - jeśli siedlisko jest niejednorodne lub zawiera elementy przyrodnicze istotne z punktu widzenia zachowania gatunku (np. płytkie rozlewiska) liczbę fotografii należy zwiększyć tak by dobrze odzwierciedlały wygląd poszczególnych stanowisk. Fotografie badanych gatunków ptaków są fakultatywne (nieobowiązkowe).

Fotografie w wersji cyfrowej jako format JPG, w jakości nie mniejszej niż 300 dpi, należy je wykonać w technice cyfrowej (format JPG/JPEG) o rozdzielczości nie mniejszej niż 3264 x 2448 pikseli. Pliki muszą zawierać metadane w szczególności: datę wykonania zdjęcia oraz dane o lokalizacji miejsca wykonania zdjęcia tzw. geotag (wraz ze współrzędnymi GPS).

- W folderze zbiorczym, „luzem”, powinien znajdować się **plik EKSPERTYZY w formacie .pdf** oraz w formacie **.docx.**, opracowanej na szablonie stanowiącym załącznik 1 lub 2 do przedmiotowego OPZ. Ponadto Wykonawca może dostarczyć opcjonalne inne dokumenty które uzna za istotne, segregując je w foldery, np. „ZGODY I POZWOLENIA”, „DANE RYBACKIE”, „BATYMETRIA”, etc.
- **ZASADY PROMOCJI I ZASTOSOWANIA LOGOTYPÓW** - Wykonawca w zakresie informacji i promocji zobowiązany jest do korzystania z Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji. Dokumenty dostępne są na stronie internetowej: <https://www.feniks.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/promocja-programu/>. Wszelka dokumentacja, korespondencja (elektroniczna i papierowa), umowy zawarte z wykonawcami na realizację przedmiotu umowy, ogłoszenia, raporty zawierające wyniki prac terenowych, szablony dokumentacji, prezentacje w programie Power Point, itp., należy oznaczać czterema znakami:
 - a) Programu Operacyjnego Infrastruktura, Klimat, Środowiska
 - b) Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska,
 - c) Unii Europejskiej

Dokumenty finansowe - faktury, rachunki i inne dokumenty finansowo-księgowe nie podlegają oznaczeniu.

Wszelkie wymogi odnoszące się do oznaczania dokumentów dotyczą sytuacji, w których oznaczenie jest wykonalne technicznie. W przypadku dokumentów mających charakter gotowych formularzy, wzorów, w których treść Wykonawca nie ma możliwości ingerencji, lub gdy dokumenty są wystawiane przez podmioty zewnętrzne, oznaczanie nie jest wymagane.

B. WERSJA PAPIEROWA, WYDRUKI WERSJI ELEKTRONICZNEJ

1. Wersja drukowana i elektroniczna muszą być identyczne.
2. Autorami ekspertyzy mogą być tylko eksperci wskazani przez Wykonawcę w Umowie/aneksie do Umowy.
3. Wszelka dokumentacja oraz materiały wynikające ze zrealizowanych prac muszą być sporządzone w języku polskim.

4. Obie wersje należy opatrzyć logotypami zgodnie z wytycznymi wskazanymi w z Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji. Dokumenty dostępne są na stronie internetowej: <https://www.feniks.gov.pl/strony/dowiedz-sie-wiecej-o-programie/promocja-programu>. Zestaw logotypów powinien być umieszczony na pierwszej stronie tytułowej dokumentu. Nie ma potrzeby zamieszczania logotypów na każdej stronie dokumentów, gdyż w przypadku ustawienia różnych sekcji zdarza się, że logotypy są w różnych kolorach i rozmiarach w tym samym dokumencie. Logotyp powinien być także zamieszczony na mapach i innych dokumentach.
5. Margines prawy, dolny i górny powinien wynosić maksymalnie 1,5 cm, lewy (na oprawę) – maksymalnie 3,5 cm.
6. Wydruk dokumentów powinien być dwustronny.
7. Ekspertyza obligatoryjnie musi zawierać automatyczny spis treści.
8. Strony ekspertyzy i innych dokumentów muszą być ponumerowane.
9. Ostateczna ekspertyza (zatwierdzona przez zespół projektowy) wraz ze wszystkimi załącznikami w tym z załącznikiem elektronicznym, powinna zostać dostarczona w 1 egzemplarzu oprawionym w twardą oprawę. Musi być podpisana na grzbiecie oprawy (za wyjątkiem gdy grzbiet jest zbyt cienki na umieszczenie na nim opisu) oraz na przedniej okładce tak, jak nazwa folderu zbiorczego wersji elektronicznej: nazwa obszaru, kod i nazwa gatunku/siedliska przyrodniczego. Płyta musi być w kopercie papierowej lub plastikowej przyklejonej trwale od wewnątrz do tylnej okładki ekspertyzy. Płyta również musi być opisana.
10. Jeżeli tabele wykraczają objętościowo poza 1 stronę ekspertyzy, wiersz nagłkowy tabeli ma być powtórzony na każdej stronie, o ile jest to technicznie możliwe.
11. Mapy tematyczne - wydruki cyfrowych map tematycznych mają spełniać wymagania:
 - a. format odpowiednio do skali A4, A3 lub większy;
 - b. opatrzone logotypami zgodnie z wytycznymi wskazanymi w Podręczniku wnioskodawcy i beneficjenta Funduszy Europejskich na lata 2021-2027 w zakresie informacji i promocji.
 - c. rozdzielczość wydruku nie mniejsza niż 300 dpi.
12. Wszystkie dokumenty wynikające z realizacji zawartej Umowy w wersji papierowej powinny być wysyłane na adres: Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, ul. Juliusza Słowackiego 2, 71-434 Szczecin. Wszystkie dokumenty wynikające z realizacji zawartej Umowy w wersji elektronicznej powinny być wysyłane na adresy e-mail: sekretariat@szczecin.rdos.gov.pl, z podaniem do wiadomości: anna.wierzbicka-kurpiel@szczecin.rdos.gov.pl; paulina.robaczynska@szczecin.rdos.gov.pl

III. Zakres przedmiotu zamówienia – wymagania minimalne

1. Opracowanie dokumentacji przyrodniczej należy złożyć w formie ekspertyzy - raportu z badań, której wzór stanowi załącznik nr 1 i 2 do OPZ. Ekspertyza powinna zawierać wszystkie informacje z przeprowadzonych badań na potrzeby monitoringu gatunków i ich siedlisk, objętych wybraną częścią zamówienia. Ekspertyza powinna zostać złożona w 1 egzemplarzu w wersji papierowej oraz w 2 egzemplarzach w wersji elektronicznej. Opracowanie winno zawierać:
 - a. zakres i obszar badań zawarte w Tabeli 1. w opisie przedmiotu zamówienia;
 - b. skład zespołu badawczego – z podaniem doświadczenia/dorobku naukowego w zakresie wykonywania ekspertyz/inwentaryzacji przyrodniczych (minimum pięć najnowszych pozycji); w dorobku naukowym można zawrzeć wykaz publikacji eksperta;
 - c. szczegółowe założenia metodyczne - opis metod prowadzonych prac i analiz, w tym analizy danych przestrzennych;
 - d. opis terenu objętego badaniami;
 - e. opis rozmieszczenia i mapę przedstawiającą lokalizację założonych pasów (transektów) badawczych, w tym krótką informację jak zostały one wyznaczone.;
 - f. opis rozmieszczenia i mapę lokalizacji pozytywnych stwierdzeń przedmiotów ochrony;
 - g. ocenę stanu ochrony populacji gatunku i stanu zachowania siedlisk gatunku na stanowiskach i w obszarze, zgodnie z metodyką PMŚ GIOŚ, lub – w przypadku jej braku dla danego gatunku – zgodnie z oceną ekspercką, której założenia będą wyjaśnione w treści opracowania w rozdz. dotyczącym przyjętej metodyki;
 - h. opis - identyfikację i analizę zagrożeń istniejących i potencjalnych dotyczących wskazanego

przedmiotu ochrony, z zastosowaniem kodów i nazw ujętych w załączniku 6 *Instrukcji wypełniania Standardowych Formularzy Danych* (Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań), weryfikację celów działań ochronnych oraz propozycję ewentualnych działań ochronnych przeciwdziałających zdefiniowanym zagrożeniom;

- i. propozycję zakresu monitoringu;
 - j. wyniki prac, w tym zestawienia tabelaryczne (Excel) przedstawiające w szczególności:
 -
 - wskaźniki stanu populacji gatunku, wskaźniki stanu siedliska gatunku i perspektywy zachowania na poszczególnych stanowiskach w oparciu o metodyki monitoringu GIOŚ,
 - powierzchnię poszczególnych płatów siedlisk gatunków z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku wraz z ich dokładną lokalizacją (współrzędne GPS),
 - k. podsumowanie zawierające:
 - analizę wyników na tle danych z lat ubiegłych,
 - ocenę znaczenia przedmiotów ochrony dla obszaru Natura 2000,
 - dane wyjściowe do kolejnego monitoringu przedmiotów ochrony (określenie lokalizacji - obręby i działki ewidencyjne, kilometraż rzeki) reprezentatywnych powierzchni/transektów monitoringowych dla gatunków (współrzędne GPS). W przypadku uzasadnionej konieczności Wykonawca powinien przeanalizować stanowiska PMŚ pod kątem prawidłowości wyznaczenia transektów i wyznaczyć własne, unikając powtórzenia tych samych miejsc transektu,
 - ocenę wpływu zmian klimatycznych (np. fale upałów, susze, wichury, ulewne deszcze, poziom wód gruntowych) i ich skutków na siedliska przyrodnicze (np. zmniejszenie/zwiększenie powierzchni płatów siedliska) i/lub stanowisk gatunków (np. zmniejszenie/zwiększenie liczby stanowisk/zmiana lokalizacji stanowisk) w poprzednich 25 latach oraz w perspektywie 25 letniej od momentu wykonania inwentaryzacji.
2. Należy dokonać przeglądu i analizy dostępnych danych (publikowanych, niepublikowanych, informacji ustnych) nt. występowania, stanu zachowania, zagrożeń siedlisk przyrodniczych/gatunków objętych wybraną częścią zamówienia.
 3. Wykonawca określi stan ochrony gatunków i ich siedlisk objętych zamówieniem. Oceny tej dokona zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 644). Ocena parametrów: stanu populacji, stanu siedliska i perspektyw zachowania gatunków h należy przeprowadzić w oparciu o metodykę monitoringu opracowaną dla przedmiotu ochrony w ramach monitoringu gatunków/siedlisk przyrodniczych przez GIOŚ/GDOŚ, a w przypadku jej braku – w oparciu o dostępną metodykę, którą można zaadaptować na potrzeby przedmiotów ochrony o podobnych wymaganiach lub w oparciu o zapisy odpowiednich planów zadań ochronnych. W przypadku braku ww. możliwości należy przeprowadzić ocenę ekspercką, w której zastosowane kryteria i wskaźniki winny być szczegółowo uzasadnione. Ocena stanu ochrony przedmiotów ochrony, objętych wybraną częścią zamówienia, powinna bazować na najbardziej aktualnych i wiarygodnych wynikach badań terenowych.
 4. Badania powinny dotyczyć całego obszaru Natura 2000, łącznie z gruntami należącymi do Lasów Państwowych, obejmując wszystkie gatunki i siedliska ujęte w wybranej części zamówienia.
 5. W przypadku stwierdzenia w obszarze badań wskazanym w zamówieniu występowania gatunków cennych przyrodniczo, które nie są wskazane w umowie, Wykonawca zobowiązany jest informację o stwierdzeniu takich gatunków zamieścić w ekspertyzie, podając dane geoprzestrzenne, z oznaczeniem gatunku/siedliska, w miarę możliwości ich statusu (np. dla ptaków – lęgowy, przelotny). Pojęcie „cenne przyrodniczo” dotyczy gatunków chronionych, rzadkich, które wcześniej nie były notowane na danym terenie lub były notowane rzadko oraz gatunków z załączników DYREKTYWY RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory oraz DYREKTYWY RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, nie stanowiących przedmiotów ochrony w obszarze.
 6. W pierwszej kolejności badania powinny opierać się na przeprowadzeniu kontroli stanowisk gatunków i/lub ich siedlisk wskazywanych w materiałach do planów zadań ochronnych poszczególnych obszarów oraz danych uzyskanych w ramach uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony. W przypadku braku potwierdzonych stanowisk – należy skontrolować miejsca potencjalnego występowania gatunku wraz z ich opisem w dokumentacji. W obrębie stanowiska powinny zostać zaznaczone miejsca stwierdzeń gatunków np. poszczególnych par/samców, ew. gniazd,.. Podczas wyznaczania stanowisk należy uwzględnić wielkość

terytoriów zajmowanych przez poszczególne gatunki, w tym zarówno rewirów rozrodczych jak i żerowisk. Stanowiska/siedliska lęgowe i żerowiska muszą być zaznaczone oddzielnie (funkcja siedliska winna być doprecyzowana w tabeli atrybutów warstw wektorowych).

Stanowisko to obszar w obrębie którego występuje osobnik lub grupa osobników inwentaryzowanego gatunku (miejsce o określonej powierzchni, charakteryzujące się właściwymi dla gatunku warunkami siedliskowymi, np. odcinek cieku, zbiornik wodny, grupa drzew, płat siedliska przyrodniczego). W przypadku rozległych powierzchni występowania gatunku stanowiska należy podzielić z uwzględnieniem barier środowiskowych (np. dróg, szpalerów drzew, polan, cieków wodnych, zabudowy), lub z uwzględnieniem występowania gatunku. Dodatkowo jako stanowiska gatunku należy przyjąć również obszary charakteryzujące się właściwymi dla gatunku warunkami siedliskowymi, na których to nie stwierdzono występowania gatunku, w szczególności gdy dane literaturowe wskazują na jego występowanie w danym miejscu w przeszłości (stanowiska niezajęte). Stanowiska winny być wyznaczane w taki sposób, aby objąć badaniami wszystkie miejsca występowania gatunku (również te potencjalne), w tym możliwe było określenie jego stanu zachowania w obszarze.

7. Każdy płat badanego siedliska gatunku uznanego za przedmiot ochrony powinny mieć zaktualizowane i określone, jeżeli z przeprowadzonej oceny stanu wyniknie taka konieczność, **zagrożenia istniejące i potencjalne**, które należy im przyporządkować w oparciu o katalog zagrożeń zawarty w załączniku 6 *Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000 wersja 2012.1 - Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań*, Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA), ostatnia aktualizacja: 12.04.2011.

8. W stosunku do każdego przedmiotu ochrony objętego wybraną częścią zamówienia należy rozważyć konieczność zaktualizowania celów działań ochronnych oraz **działań ochronnych**, ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie, obszarów ich wdrażania (obróby i działki ewidencyjne, kilometraż rzeki). Działania ochronne powinny zostać szczegółowo opisane w ekspertyzie.

9. W przypadku wyników jakości wód (wskaźników fizyko-chemicznych, etc.) Wykonawca zobowiązany jest podać miejsca poboru prób do badań (mapa wraz z opisem), miejsce wykonywania pomiarów/nazwę laboratorium, markę/model sprzętu użytego do badań oraz datę i godzinę wykonania pomiarów, a także normę/metodę wykonania oznaczyć.

10. Obligatoryjnymi częściami opracowania obok ww. raportu z badań są:

- a) **karty obserwacji gatunku/siedliska gatunku** na stanowiskach – należy je wypełnić dla wszystkich badanych stanowisk, na których zostanie potwierdzone występowanie badanego gatunku/siedliska gatunku (karty obserwacji zgodnie z metodykami GIOŚ dla poszczególnych przedmiotów ochrony);
- b) **karty „zerowe”** – obligatoryjnie należy je wypełnić w przypadku, gdy podczas badań nie zostanie potwierdzone stanowisko gatunku/siedliska przyrodniczego wykazywane w materiałach do planu zadań ochronnych lub uzupełnienia stanu wiedzy; w przypadku nie stwierdzenia inwentaryzowanego przedmiotu ochrony na weryfikowanych powierzchniach badawczych, konieczne będzie wskazanie lokalizacji i charakterystyki zbiorowiska /siedliska obecnie występującego w monitorowanym miejscu, oraz podanie informacji o prawdopodobnej przyczynie braku/zaniku występowania przedmiotu ochrony (np. wskazanie procesów naturalnych, sukcesji, zmian klimatu, błędna kwalifikacja etc.); ww. karty muszą posiadać dokumentację fotograficzną i wektorowe dane przestrzenne;
- c) warstwy wektorowe GIS zgodne ze standardem SDGIS 2022.1 GDOŚ (szczegółowo opisane w pkt IIIA);
- d) oryginalne (nieprzetworzone) pliki w formacie .gpx zarejestrowane na przenośnym urządzeniu GPS przedstawiające przebieg każdej przeprowadzonej kontroli terenowej (sporządzone ślady GPS);
- e) dokumentacja fotograficzna oraz mapy (szczegółowo opisane w pkt IIIA);

11. Wykonawca, w trakcie realizacji zamówienia oraz w okresie Gwarancji zobowiązuje się do poddania się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji umowy, która może być przeprowadzona przez Zamawiającego lub inne podmioty uprawnione do kontroli, określone w Programie Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko 2021-2027 oraz innych przepisach dotyczących funduszy europejskich. Wykonawca zapewni w tym celu prawo wglądu we wszelkie dokumenty związane z realizacją Umowy.

12. Zamawiający ma prawo kontrolować proces wykonywania przedmiotu Umowy na każdym etapie m. in. poprzez:

- żądanie pisemnych sprawozdań z dotychczas wykonanych prac, w terminie przez siebie wyznaczonym;
- żądanie kart prac terenowych z prowadzonych przez Wykonawcę badań terenowych;

Fundusze Europejskie
na Infrastrukturę,
Klimat, Środowisko

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- przeprowadzenie dowolnej liczby kontroli nad wykonywaniem przez Wykonawcę przedmiotu zamówienia,
w terminie przez siebie wyznaczonym;
- wprowadzanie dowolnej liczby uwag do przygotowanych przez Wykonawcę materiałów.

Wykaz załączników do OPZ:

1. Załącznik nr 1 Szablon ekspertyzy OSO– WZÓR
2. Załącznik nr 2 Karta_ OSO- WZÓR